

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Voorwoord

Verbondenheid

Leny van Dalen

Je hoort het vaak zeggen en veel moderne therapieën zijn er op gebaseerd: koers op eigen kracht, vertrouw op jezelf, neem zelf de regie in handen, wees autonoom! Maar mensen blijken die innerlijke bronnen pas te kunnen aanboren als ze zich verbonden weten met mensen die om hen geven. Naast zelfontplooiing, autonomie en altruïsme is een belangrijke voorwaarde om op te groeien tot een veerkrachtig en weerbaar persoon dat je veilig, geborgen en gesteund weet. Mensen die zich bekommeren om je welzijn wanneer je nog te jong bent om daar zelf om te vragen. Of wanneer je te oud of te ziek of te vergeetachtig bent geworden om voor jezelf op te komen. Mensen die oog houden voor jou welzijn wanneer je lijdt onder ruzies, verwaarlozing of ziekte.

Kortom, het lukt beter om weerbaar te zijn en te koersen op eigen kracht wanneer er familieleden of derden in de buurt zijn die je steunen en zo nodig helpen en met wie je je verbonden weet. Dat we hiertoe door een bezuinigende regering worden gedwongen – minder betaalde hulp en zorg van de overheid – is dan niet minder dan van de nood een deugd maken! En meer werk aan de winkel voor gezinstherapeuten.

In dit extra dikke nazomernummer zult u kunnen lezen hoe het erkennen van deze behoefte aan verbondenheid en het eventueel herstellen van verbroken verbindingen de sleutel kan zijn tot succesvolle therapieën. Overigens zonder dat de auteurs hun ogen sluiten voor valkuilen of nadelen van de voorgestelde aanpak.

In het eerste hoofdartikel van **Justine van Lawick** (die niet voor niets onlangs een lintje van de koningin heeft gekregen) kunt u lezen hoe systeemtherapeuten worstelden met de vraag hoe zij vechtscheidende ouders weer konden verbinden in hun ouderschap. Want kinderen blijken vooral last te hebben, ook op langere termijn, van strijdende ouders, of die nu nog bij elkaar wonen of gescheiden zijn. Maar hoe konden de therapeuten het voor elkaar krijgen dat ouders niet bleven vastzitten in hun destructieve haat naar elkaar als ex-partners, over de hoofden van

hun kinderen heen, maar zich zouden verplaatsen in de positie van hun kind? En zich in het belang van hun kinderen zouden verzoenen in hun ouderschap? Het artikel sluit af met een ontroerende beschrijving van de bijeenkomst waar de ouders de film konden zien die hun kinderen zelf hadden gemaakt tijdens de groepsessies van hun ouders en met trots vertoonden. En van hoe de kinderen voor en tijdens deze vertoning zorg droegen voor hun beide ouders.

Mattias Bouckaert en zijn collega's openen het tweede hoofdartikel met een veelzeggend citaat van Norcross: 'It's frequently more important to know what kind of patient has the disorder, than to know what kind of disorder the patient has'. De auteurs zeggen dat er ondanks het veelgehoorde pleidooi voor werken vanuit *empowerment* daaraan maar bitter weinig aandacht wordt besteed in onderzoek en de klinische praktijk. Ze ontvouwen een diagnostisch model waarbij 'de cirkel van veerkracht' als uitgangspunt geldt. Die cirkel is gebaseerd op de hiervoor reeds genoemde ontwikkelingsdimensies: verbondenheid, zelfontplooiing, autonomie en altruïsme, en de auteurs zeggen dat deze cirkel van veerkracht zichtbaar is in alle levensfasen.

In de bijdrage van **Jan Meerdinkveldboom** in de rubriek De Praktijk is geen sprake van een vechtscheiding, want er wordt überhaupt geen ruzie gemaakt door het stel. Wel komt het tot een relatiebreuk door een verschil in kindwens. En dan zijn er gelukkig ouders en siblings die hun dochter en zus helpen weer te gaan eten. Over verbondenheid gesproken.

Het nummer eindigt met vier congresverslagen en twee boekbesprekingen. De recensie van het boek over de geschiedenis van rouw om doodgeboren kinderen relateert de hedendaagse overtuiging dat praten over moeilijke en verdrietige dingen altijd moet omdat men leed anders niet zou verwerken. De recensente noemt het een ontroerend boek omdat het met een soort verbazing kijkt naar de enorme veranderingen in het omgaan met doodgeboorte in Vlaanderen in de relatief korte periode van de laatste vijftig jaar.

Hoe zal een historicus die dit nummer over vijftig jaar onder ogen krijgt het beoordelen? Zal hij of zij de menselijke behoefte aan verbondenheid met en steun van de omgeving maar sentimenteel en door de economische crisis ingegeven gezwijmel vinden?

Dat is mogelijk. Maar oordeelt u dan nu eerst maar zelf. Want u leeft nu.